

יום ירושלים

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינִי בְּאֶהָל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה
הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֵאמֹר: (במדבר א,א)

למה כלל ישראל חיכה שנה תמימה לסדר את הדגלים?

ענין סידור הדגלים יש בו ענין של פירוד הלבבות – כל שבט יש לו שאיפות ותכונות שמיוחדות רק לו. הדגלים והחלוקה למחנות שבטיות עלולות לגרום למחלוקת. אולם אחרי שיש לכולם מרכז אחד – המשכן – וכולם חונים מסביב למשכן, שוב אין זה גורם לפירוד אלא כל אחד ואחד עומד על משמרתו המיוחדת לו. מעכשיו לכל עם ישראל יש נקודה אחת ומקום מרכזי שמאחד את כולם.

כמו בגוף האדם, לא יעלה על הדעת לומר שיש פירוד ומחלוקת בין האזניים ובין העיניים – וכל זה בגלל שהם מרוכזים מסביב לגוף אחד. כמו כן באומה הישראלית, כיון שכולם מרוכזים מסביב לנקודה רוחנית מרכזית אחת, שוב אין חשש שהדגלים יגרמו לפירוד ומחלוקת. (אמת ליעקב, במדבר, עמוד רלד).

המטרה של המשכן ומקום המקדש היא לאחד את עם ישראל מסביב לנקודה רוחנית מרכזית אחת.

עם ישראל – ארץ ישראל – תורת ישראל

הגוף (עם ישראל) הולך על שתי הרגלים – שהן ארץ ישראל (החומר) ותורת ישראל (הרוח). גוף אינו יכול ללכת על רגל אחת (הוא חיגר). וגם אם האיזון שבין שניהם אינו שווה, האדם צולע והולך עקום. כדי ללכת ישר שתי הרגלים צריכות לקבל את משקלם הראוי.

אלו שאומרים שלא צריכים תורה, או שאומרים שלא צריכים כל כך הרבה תורה, מפירים את האיזון הזה. וכמו כן באותה מידה, אלו שאומרים שהחומר של ארץ ישראל אינו חשוב כלל, ורק תורה היא חשובה גם כן טועים. הדרך להתחבר לדברים רוחניים בעולם החומרי שלנו, היא רק דרך החומר. בעולם הזה אין קיום לרוחניות בלי חיבור אל החומר. צריכים להצמיד את הרוח אל החומר. כך יצר הקב"ה את עולמו ואין דרך אחרת.

לקדושת ארץ ישראל יש שני חלקים. קדושה אחת היא קדושת היסוד של ארץ ישראל, והיא איננה קשורה במצוות ובמעשים טובים, וכל מי שגר בארץ ישראל הוא חלק מקדושה זו. וכדברי חז"ל, אפילו שפחה כנענית שבארץ ישראל מובטח לה שהיא בת עולם הבא (כתובות קיא). וודאי שלא מדובר על שפחה צדקנית, שהיא בלאו הכי בת העולם הבא (אורות). ובגלל קדושה זו יעקב פחד מעשיו אחיו כשחזר מחרן, שמא עשיו, אף שהיה רשע יזכה לניצחון, בגלל כל אותן שנים שישב בארץ ישראל, ויעקב היה בחו"ל. כשעם ישראל נמצאים בגופם בארץ ישראל הם זוכים להנות מקדושה זו.

אכן יש קדושה נוספת לארץ ישראל, והיא הקדושה לענין תורה ומצוות. קדושה זו מתייחסת גם למצוות התלויות בארץ וגם לכל המצוות, וכדברי הרמב"ן הידועים, שכל המצוות בחו"ל הם מעט 'הציבי לך ציונים'.

בעצם שתי הקדושות הללו הן קדושת הגוף וקדושת הרוח.

יום העצמאות ויום ירושלים

יום העצמאות מתייחסת לקדושה הראשונה, קדושת היסוד של ארץ ישראל שהיא קדושת הגוף – שיבת ציון, קיבוץ גלויות. יום העצמאות מבטא את הגאולה הגופנית של עם ישראל, הוא אינו מבטא את הגאולה הרוחנית השלמה, זה שייך לשלב הבא.

אמנם לאחר השלב הראשון של "וקבצתי אתכם מכל הארצות" נאמר "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתי אתכם". יום ירושלים מבטא את החזרת השכינה למקומה במקום המקדש, הקדושה הרוחנית, קדושת התורה והמצוות שבארץ ישראל.

יום העצמאות ויום ירושלים הם שני חלקים של מערכת אחת. יום העצמאות דומה לחג הפסח, חג החירות של יציאת עם ישראל מארץ מצרים. היינו אז במ"ט שערי טומאה – ערום ועריה – ללא זכויות, ובכל זאת הקב"ה הוציא אותנו מעבדות לחירות.

יום ירושלים דומה לחג השבועות. אותו עם שעמד במ"ט שערי טומאה, תוך מ"ט ימים טיפס ויצא ממ"ט שערי טומאה ונכנס למ"ט שערי טהרה.

חג הפסח הוא החג של הגאולה הגופנית של עם ישראל ביציאתם ממצרים, חג השבועות הוא ההשלמה הרוחנית לגאולה זו.

כמו כן יום העצמאות מסמל את הגאולה הגופנית-חומרית של עם ישראל. יום ירושלים הוא היום שמסמל את ההשלמה הרוחנית לגאולה זו של ימינו.

לא בכדי שני הימים הללו נופלים בין פסח ועצרת. ולא
בכדי לדאבוננו אחרי כמה שנים יום ירושלים נהפך רק לחגם של
הדתיים של הציבור שלנו – כי רק הם יודעים להעריך את
הגדלות האמיתית של מה שקרה בעבר בימים הללו וכן מה
שקורה עכשיו לפנינו.